

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dvbivm VII. De perfectione Regulæ Alberti, nostræquæ Religionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

communis admonitionis, quam S. Joannes 44. Hierosolymorum Episcopus suo libro inseruit, & Carmelitus tradidit. Sub hac Carmelita vixerunt quousque ab Alberto compendiosam regulam acceperunt. Hæc Paleonydorus.

Id mihi in hac re magis probatur (quod latius sum prosecutus libro 1. Cap. 10. de ordinis antiquitate) D. Basilium, præter regulas, quas monachus communiter in cœnobis degentibus composuit (quæ etiam inter sua opera habentur) aliam Regulam tradidisse his, qui solitariam vitam in Ponto Euxino agebant, quorum ipse simul cum D. Gregorio Nazianzeno collega fuit, ut sæpe tam ipse, quam Nazianzenus Epistolis suis repetunt. Consulendus de re hæc Baronius, qui hæc & alia D. Basilii gesta Tomo 4. circa annum 362. plena oratione scripsit. Et quantum mihi fas est colligere, hæc institutiones Basilium simul cum Nazianzeno composuit: ut aperte ipse Nazianzeno Epistola 9. demonstrat. Ab his fortè regulis, Eremitis illis Euxinum colentibus, impositis Joannes Hierosolymitanus partem aliquam suam institutionum est mutuatus: à quo Albertus Patriarcha (ut infra dicam) suam Regulam accepit, & ideo Albertus dicitur suas institutiones à Basilio mutuas. Quibus bene consonant ea, quæ nostri Ordinis Historiographi de Basilio dicunt: nempe, Regulam Joannis extractam fuisse ex Regula Basilii, non ex his, quæ inter scripta Basilii circumferuntur, sed de aliis Institutionibus, quas ipse Eremitis Ponti sive voce, sive scripto tradidit. Et ex hoc communis Authorum sententia occasionem sumpsit affirmandi, Carmelitas in Occidenti sub Regula S.B. sibi militasse.

Cur tam variè & ambignè sæpe Authores de rebus Ordinis Carmeliticis loquantur? Sed certe (quod verius existimo) horum avaritè & thorum errandi occasio non alia fuit, quam quod cum ipsi solum in Europa quatuor prædictas Regulas agnovissent, & Carmelitas neque sub Augustini, neque Benedicti aut Francisci Regulis viderent, ita tam suspicati sunt, sub Regula Basilii originem sumpsisse. Maxime, cum eorum iniqua, utpote in Syria, & aliis remotissimis Regionibus peracta ignorarent. Nec mirum est, quod Historiographi Latini ea, quæ in tam diffusis partibus contingere, non cognoverint. Et hæc causa est, ut tam variè, tam incertè, & frequenter tam longè à veritate deviantes de hujus Religionis gestis loquantur.

Ex prædictis igitur luculenter patet, Carmelitarum Regulam à Patriarcha Alberto eis traditam, non esse appendicem Regulæ Basilii, neque ad aliquam aliam ex quatuor superius allatis reduci. Quare cum omnino diversa sit ab illis, non jam tantum quatuor Regulæ, sed quinque inter approbatas erunt annumerandæ: præcipuè, cum Regula Alberti nec tempore (ut dictum est supra,) nec perfectione, ut jam pergitur explicare, aliis posterior sit. Patet etiam secundò, Albertum in sua Regula nulla ferè inseruisse, quæ antea in institutionibus Joannis Hierosolymitani non essent appositæ. Quod facile esse ostendere, per singula Alberti capita discutendo, ut probatur in Speculo Ordinis libr. 8. Capit. 4. ubi fustus demonstratur, prædictam Regulam ferè in omnibus, eam, quæ Joannis est, æmulari: præcipuè verò legenti Cap. 21. Joannis Regulæ, constabit, ab eodem circa oratorium, cellarum separationem, & silentium, idem quod ab Alberto fuisse stabilitum. Quare Albertus in sua Regula id so-

lum præstitit, ut, quod Joannes in dictis institutionibus suadendo in generali dixerat, Albertus statuendo in speciali determinaret. Ita expressè sentit Waldensis, de Sacramentali. tit. 9. Cap. 89. dum ait, Ordo Carmelitarum à Joanne Patriarcha Hierosolymitano Regulam vivendi Gratiè conscriptam accepit, quam pleniori post sub Alberto Patriarcha forma digestam insequitur. Sentit ergo Waldensis in hac re nobiscum.

D V B I V M VII.

De perfectione Regulæ Alberti, nostræque Religionis.

Varia sunt in Ecclesia Religionum genera, quibus DEUS variis hominum conditionibus consultam esse voluit. Nam cum diversa sint hominum ingenia, variaz propensionis, nec pares omnibus vires insint, unus enim d. ligis solitudinem, alius frequentiam gaudet, alius libertatis legit, alius operatur, vel orat: non sine divino consilio, Religionum institutum in multas professiones, stud. aq. dividitur: & ut recitè Nestorius Abbas apud Cassianum Collatione 14. loquitur, Quidam summam intentionis suæ erga Eremiticam, & cordis consistunt puritatem: ut in præteritis ELIAM, & ELISEUM, nostrisque temporibus beatum Antonium familiarissimè DEO persiludinis silentium cohæsisse cognovimus. Quidam erga institutionem Fratrum, & pervigilium cœnobiorum curam, omnem studij sui sollicitudinem dederunt. Quisdam Xenodochij, & susceptionis pium delectat obsequium. Quidam eligentes agrotantium curam, alij intercessionem, quæ pro miseris ac oppressis impenditur, exequentes, aut doctrina instanter, aut elemosinas pauperibus largientes, inter magnos, ac summos viros vigerunt. Hæc Nestorius ut supra. Hoc autem singulis uniuscujusque artis ac vitæ professoribus innam cernimus, ut illam omnibus aliis excellentiorem existiment, ac variis laudibus effertant: quod multis exemplis in artium professoribus reuocet. Laudant enim iurisperiti suam artem, ut eorum disciplina nihil parent conferendum: ab hac enim totius mundi administrationem ac præctam disciplinam pendere putant. Medici vero nihil humano generi eorum facultate utile esse cognoscunt. Philosophi hæc omnia, tanquam vitia & caduca, aspiciantur: nihilque sublimius ea disciplina exclamant, quæ à terrenis his rebus homines abducos, ad caelestem contemplationem convertit. Theologi denique (ut alios intemittam) tanquam cum DEO versantes, ejusque arcana penetrantes, scientiarum omnium famulatum Theologie debent contendunt. Adeo enim unicuique pulchrum, ac excellens suum institutum videtur, ut omnibus aliis præferendum merito censent. In quo, de propria facultate & instituto, à nobis lato judicio nescio quid proprietatis ac philantia lateat: nam, dum de professione propria quis gloriatur, in sui laudem ac commendationem, suæque artis gloriam retorquet.

Idem quoque in suscipiendis religiose vitæ institutis plerumque accidere videmus, ut quod propriè sibi quisque magis accommodatum videtur, id Religionum solum ut præstantissimum jactet: cetera verò pro nihilo ducat. Ex quo variæ sunt inter Religio-

nes exortæ questiones, & controversiæ magnæ de excellentia, ac perfectione uniuscujusque Regulæ instituti: ita, ut ferè nulla sit, quæ aliis etiam perfectissimis palmam concedere velit: cum tamen verè & absque ulla dubitatione, multæ sint aliis digniores, ac perfectiores. Ex quo autem hæc perfectio pensanda sit, non est locus hic ex aliis examinandi, cum de hac materia latius in *Tractatu de professione* sumus dicturi.

Tamen ut ad propositi dubii resolutionem descendamus, aliqua circa hæc præfari oportet: ut, præmissis his, nostræ Regulæ, ac Religionis architectura, ac perfectio luculentius pateat. Consulto addidi (& Religionis) nam ex sola Regula, Religionis perfectio mensuranda non est: cum plures Religiones perfectione inæquales, sæpe sub eadem Regula militent. Quare ab alio principio, præter Regulam, pensanda est in Religionibus perfectio, ex utroque tamen complete: nempe, tam ex Regula, quàm ex aliis Religionis statutis, sine, & exercitiis, religiosi status perfectio consideratur. In hac dubitatione nostræ intentionis non est, sanctissimas aliarum Religionum instituta quocumque derogare, sed tantum nostræ Regulæ, ac instituti perfectionem ejus a hæreticis, ac professoribus ostendere: ut sic ad brævium suæ vocationis alacrius, ac velocius ab omnibus expediti currant, eique tenacius inhæreant, non ut de altissima professione gloriantur, sed ut cum timore, & tremore suam salutem operantes, potius reddendam DEO rationem pertimescant.

Hominis Primùm igitur ad resolutionem hujus difficultatis notandum est, veram perfectionem Christiani in charitate consistere. Nam cum charitas in uniuscujusque ei perfectio in eo sita sit, ut suo ultimo fini quàm arctissimè conjugatur, & finis hominis sit DEUS, cum quo eum charitas sive dilectio maximè unit, juxta illud Joan. 4.

Joan. 4. Qui manet in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo: & ad Coloss. 3. Charitas est vinculum perfectionis, id est, vinculum, quod ligans hominem cum DEO, illum reddidit perfectum: si ex consequenti, quod in charitate & dilectione DEI, omnis perfectionis Christianæ summa sita sit.

Secundò notandum est, quòd quamvis in charitate perfecta, essentialis perfectio consistat: est tamen præter hanc alia perfectio, quæ perfectio status, sive status perfectionis dicitur: de quo D. Thom. 2. 2. q. 183. art. 1. & q. 184. & alibi sæpe; & communiter Theologi, qui dividunt perfectionem in absolutam, quæ in charitate consistit, & in statum perfectionis, qui est modus vivendi, certis legibus & consuetudinibus obnoxius, quibus perfectio acquiritur, vel exercetur. Qui perfectionis status adhuc subdividi solet, nempe in statum perfectionis jam adeptæ, sive exercendæ, (qualis est status Prelatorum, utpote Episcoporum,) & in statum adipiscendæ, sive acquirendæ perfectionis, qualis est status Religiosorum. Hoc enim inter Episcopos, & Religiosos, quòd non tenentur continuo esse perfecti, sed tantum ad perfectionem aspirare: versantur enim in palæstra, & exercitatio ad statum perfectionis virtutum, & remouentur impedimentorum: illi verò tenentur esse perfecti, & in eo gradu charitatis inveniri, ad quem Religiosi per sua vota, & exercitia tendunt. Quare Episcopi debent esse perfecti, ac perfectionis veluti Doctores, & Magistri, qui eam exercere, & docere

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

tenentur. Religiosis vero tantum convenit discipulorum perfectio, quibus expedit addiscere, & profectum in disciplina curare. Tendit igitur Religiosi ad perfectionem, & eorum status est via charitatis, sive perfectionis acquirendæ.

Tertiò observandum est, in statu Religiosorum, ad perfectionem parandam duplex esse instrumentorum genus. Aliud est communissimum, qualia sunt tria illa substantialia vota, obedientiæ, castitatis, & paupertatis: aliud verò solet esse proprium uniuscujusque Religionis instrumentum, qualis est finis, sive proprius scopus illius Religionis: ac deinde peculiare uniuscujusque ordinis observantiæ, ut vigiliæ, jejunia, meditatio scripturarum, oratio, nuditas, solitudo, & similia, quæ propriis Religionum Regulis, ac Constitutionibus decernuntur.

Inter hæc verò instrumenta, potissimum est, & omnino necessarium illud primum, quod tria substantialia vota complectitur, in quo substantialia Religionis salvatur, ac sine quo Religio perfecta esse non potest. Nam hæc sunt, quæ à Christo Domino, ut potissima ad perfectionem media, in Religione sunt instituta: cum cerè, ut quis perfectè DEUM diligat, debeat & se totum DEO tradere, & omnia impedimenta remove. Utrumque verò consequimur per virtutes obedientiæ, castitatis, & paupertatis. Tradimus enim DEO nos totos, quândo tradimus animam, sive ejus libertatem, corpus, & res externas. Nihil enim habemus aliud. Animus verò per obedientiam, corpus per continentiam, res externæ per paupertatem à nobis in Religione DEO traduntur. Ac proinde hæc virtutes cum primis in Religione sunt necessariæ ad perfectionem acquirendam. Nec solum ad hanc juvant prædicto modo, sed insuper illis remouentur omnia impedimenta divini amoris.

Nam cum *radix omnium malorum sit cupiditas*, teste Paulo ad *Timoth. 6.* sic è contratio radix omnium bonorum est charitas, teste D. Augustino, *sermone 12. de verbis Domini.* Omnis verò mala cupiditas ad tria capita reducitur: ad luxuriam, avaritiam, & superbiam, ut habetur *1. Joan. 2. Quidquid est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ.* Hos igitur tres impedimentorum fontes obruant tres illæ prædictæ virtutes. Nam & concupiscentiam carnis, continentia: superbiam vitæ, obedientia: oculorum denique concupiscentiam, sive avaritiam, vitæ paupertas destruit. De quibus latius D. Thom. 2. 2. *questionibus 185 & 186.* & doctissimè inter juniores Plato *lib. 1. de bono status Religiosi* per plura capita, præcipuè à *Cap. 4. usque ad 11.*

Secundum genus instrumentorum, quod in Religione reperitur ad parandam perfectionem, est duplex. Vel enim est finis particularis Religionis, vel sunt exercitia, quæ in tali Religione sunt instituta. Hoc autem discrimen inter utrumque versatur. Primò quia finis semper debet esse aliquis actus virtutis: vel misericordiae, (teste D. Thom. 2. 2. *quest. 188. art. 1. & Cajet. ibi.*) ut sunt prædicare, docere, xenodochiis inservire, &c. vel Religionis, ut est oratio, sive contemplatio. Exercitia verò non semper sunt ex se actus virtutum, ut sunt corporis maceratio, vigiliæ, cameuniæ, solitudo, &c. Quæ licet intinsece actus virtutum non sint: si tamen de-

Si bene

In statu Religioso duplex datur instrumentorum genus proprium adipiscendæ perfectione: aliud commune omnibus, aliud proprium cujusque Religionis.

Tria substantialia Religionis vota sunt potissimum & necessarium perfectiois assequendæ medium.

Ad Tim. 6

1. Joan. 4

Quis sit status perfectionis, & ejus divisio ac subdivisio.

Quomodo inter differentias, quoniam perfectio, & Religionis, & Episcoporum & Religiosorum?

biè assumantur, sunt actus virtutis, ut D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 2. ad 3. docet: & perfectionis instrumenta, ut idem ipse *quæst.* 188. art. 7. in corpore faretur: Imò & media non solum opportuna, verum (supposita communi hominum fragilitate) ferè omnino necessaria, ut experientia ipsa, & Sanctorum innumera exempla testantur, ad perfectionem Christianam acquirendam, & conservandam. De quo nos fortè alibi latius dicemus.

Secundò differunt finis particularis, & exercitia Religionum, quod hæc semper ordinantur ad majorem observantiam trium votorum (ut docet D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 9.) Itaque omnes istæ observantiæ habent pro scopo immediato perfectionem trium votorum observantiam, mediâ verò ipsam charitatem: finis verò peculiaris non semper ordinatur, nec respicit majorem, vel minorem votorum observantiam, ut patet de fine prædicandi, docendi, &c. Ex enim nullam ordinationem habent cum obedientia, castitate, & paupertate: sed immediatè respiciunt charitatem ipsam, qui est universalissimus finis Christianæ Religionis. Ac denique inter exercitia particularia, alia ordinantur ad observantiam trium votorum, ut dictum est: alia ad consequentiam finis particularis, ut studium litterarum ad prædicandum.

Ex his clarè constat, in quo conveniant, & distinguantur Religiones: in duobus enim omnes conveniunt, & in duobus aliis omnes ferè distinguuntur. Conveniunt enim in universalissimo, & potissimo fine, nempe, dilectione DEI, in communissimis deinde instrumentis, & mediis, in tribus scilicet votis. Differunt verò frequenter in fine particulari, vel exercitiis, aut instrumentis particularibus, tam in ordinatis ad observantiam trium votorum, quam ad assequutionem illius finis particularis.

His præmissis breviter, nunc constituo primò, quod excellentia unius Religionis supra aliam potest attendi tripliciter, ut ex D. Thom. constat 2. 2. q. 188. art. 1. & art. 6. Uno modo ex parte finis: & sic illa dicitur perfectior Religio, quæ ordinatur ad perfectiorem finem. Secundò attenditur excellentia unius Religionis ad aliam, secundum quod in eodem genere finis una ordinatur ad altiore actum, quam altera: ut inter Religiones, quæ ordinantur ad contemplativam vitam, perfectior erit illa, quæ ad contemplandum, quam ea, quæ ad legendum ordinatur: & inter opera vitæ activæ, potior finis est, redimere captivos, quam recipere. Et ideo Religio, quæ ordinatur ad redimendum captivos, erit excellentior eâ, quæ ad hospites suscipiendos ordinatur, cæteris paribus. Attenditur etiam ex parte finis excellentia, quando ad plures fines una, quam alia ordinatur: ut, quæ ordinatur ad contemplandum & prædicandum, perfectior erit, eâ, quæ ad unum istorum tantum designatur. Tertio iudicatur de præminencia unius Religionis ad aliâ, ex parte exercitiis, non quidem quantum ad quantitatem, sed quantum ad proportionem ejus ad finem intentum. Hæc sunt, quæ ex doctrina D. Thom. communiter observant Theologi, qui perfectionem omnem ex fine particulari, & meditationis, sive exercitiis ad illum assequendum proportionatis, desumendam esse decernunt.

Canonista Canonistæ verò, non ponderatis his subtilita-

tibus non à fine, sed ab exercitiis positus, Religionis perfectionem judicant. In quo solum considerare solent, in qua Religione sit arctior, strictior, durior, vel fortior vivendi modus: solumque attendunt in omnibus communissimum charitatis finem, non inspectis aliis particularibus, sed tantum distinctiorem vivendi rationem. Quibus faver Innocentius Papa in c. licet de Regul. ubi sanctorum vita dicitur arctior.

Non est locus hic differendi, quæ harum opinionum verior, ac magis juri consona sit: parum enim ad propositum dubium spectat, an hæc, vel illam amplectamur. Et ideo hujus controversiæ ad alium locum rejecto examine, secundum utramque opinionem placet nunc de excellentia, & perfectione nostræ Regulæ, ac Religionis philopphari: & prius de Regula in comparatione ad alias Religionum Regulas: postea vero de Religione respectivè ad alias dicemus.

Secundò constituo, quòd nostra Regula primitiva, tam secundum Theologorum, quam Canonistarum sententiam perfectior est quibuscunque aliis Religionum Regulis. Primò ex sententia Patrum, & Theologorum probatur. Nam eremiticæ vitæ institutum est culmen, & saluberrimum Religiosæ vitæ, ac proinde eremitica vita perfectior est omnibus aliis. Testatur id appetè D. Thom. 2. 2. *quæst.* 188. art. 8. & nullus est, qui ab hac sententia dissentiat, in quam omnes ferè Patres conveniunt, dum docent, non debere quenquam transire ad vitam eremiticam, nisi prius diligenter in cenobio se exercuerit, propterea quod hic modus vivendi non adferat perfectionem, sed præsupponat, ut Hieronym. docet in *Epistola ad Rusticum*, Cassianus *collatione* 10. Ca. 3. Augustinus libro 1. *de moribus Ecclesiæ* Cap. 3. Benedictus in *Regula* Ca. 1. Bernardus *sermone* 3. *de circumcissione*, & sic eremitica vita est perfectiorum, similis (suo modo) Episcoporum statui. Sic ergo (ut verbis D. Thom. utat) id, quod jam perfectum est, præeminet ei, quod ad perfectionem exercetur, ita vita solitariorū præeminet vitæ socialis. Et hæc est potissima causa, quare Pontifices omnium aliarum Religionum monachos ad Carthusienses, vel Camaldulenses, qui eremiticam vitam proficiunt, transitum permittunt.

Imò inter hos duos Ordines, quia Camaldulenses vitæ Eremiticæ institutum perfectius exequuntur, utpote qui singulariter in cellulis separatis degunt, concessam est à Leone X. ut Carthusienses licitè ad Camaldulensium Ordinem transire possint. Cum ergo in nostra Regula, eremitica vita in rigore perfectissima instituta appareat, (ut patet ex Cap. 2. 3. 4. & aliis Regulæ capitulis, in quibus, ut singuli separatim in cellulis divisi ac separatis vivant, statuitur, & solum præcipitur, ut Dominicis diebus in capitulo, & singulis aliis ad audiendum Missarum solennia convenire debeant, ut patet ex his, quæ in Cap. 2. & 3. dicimus, cujus verba sunt: *Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum eadem cellula cuique fuerint assignate; ita, ut quavis Innocentius VI. in mitigatione addiderit, ut in Reformatorio quotidie omnes conveniant, tamen nihil aliud circa rigorem, ac perfectionem Eremiticæ vitæ temperaverit: rectè sit, ut ex hac*

parte

Religiones omnes in duobus conveniunt, & in duobus differunt

Religionis unius super aliâ excellentia tripliciter attenditur: tertio ex ejusmodi fini proportionatis.

Theologi.

Canonista

parte fine
gionum
hos, nec
cicus de
re. Nam
galam d
ma ac in
Neque si
separa
De C
Religio
non esse
hæc pro
tanda e
stam vi
gula pr
taneè d
Constit
aut fol
tizæ vi
stutiv
nedi
fection
rum, &
nostra
tior ill
potissi
verò
E
atqu
cū
ter ca
tur,
non
bent
ta ni
non
alii
unic
eren
T
erici
qua
Qu
&
pot
aut
rec
19
di
est
cu
pi
qu
d
t

Capit
de Reg

Regul
Carth
primi
jura
Theol
gor, ac
Cano
stat. de
terti
est pe
dicitur
quod
buen
aliis
ligion
Regul
Hoc
pro
buen
venit
guant
Concl
D. Tho
in Fra
Carth
nam, 1
Scd
Lectur
Tm. 4
atual
Ovi Co
mulan
1201

parte sine ulla controversia aliis omnium Religionum Regulis præemineat. Nam neque Basilii, nec Benedicti, nec Augustini aut Franciscus de vita eremitica in sua Regula meminerunt. Nam etsi Augustinus Fratibus Eremitis Regulam dedit: tamen de eremitica vivendi forma ac instituto nihil Augustini Regula tractat. Neque sufficit in eremo vivere, nisi solitariè, & separatim vivatur, ut jure Eremitæ dici possint.

De Carthusiensium verò & Camaldulensium Religionibus etiam cenſeo, cum nostra Regula non esse eas conferendas: eo tamen modo, quo hæc propositio inferius explicanda, & temperanda est. Primò quia Carthusienses non ita strictam vitæ eremiticæ formam, sicut nostra Regula præcipit, observant, cum in claustris simultaneè degant. Et præterea, cum id habeant ex Constitutionibus, quæ quotidie mutari possunt aut solent, non sunt comparandi cum eo eremiticæ vitæ instituto, quod in aliqua Regula constituitur. Camandulensium verò Religio D. Benedicti Regulam observat: & sic, quamvis perfectior sit talis in solitudine, modus tamen eorum, & vitæ institutio adhuc si cum eo, qui à nostra Regula decernitur, conferatur, excellentior illo non est: imò ab eo in multis superatur, potissimum verò in hoc, quod illæ Regula, hic verò à constitutionibus statuitur.

Et fortè minus propriè utrumque institutum atque eremiticè vivendi modum comparamus: cum hic sermo non sit, nec controversia, nisi inter ea, quæ in Regulis Religionum constituntur. Quare, cum illi vel Regulam eremiticam non habeant, (nempe Carthusiani) vel qui habent, ut Camandulenses, in ea de eremitica vita nihil agatur: manifestè fit, ut nostra Regula non solum perfectior sit ex hac parte omnibus aliis Religionum Regulis, sed potius sola sit, & unica ex Regulis ab Ecclesia approbatis, quæ eremiticam vitam decernat.

Tertio dico, quod nostra Regula ex parte exercitii, non solum quantum ad quantitatem, sed quantum ad proportionem, est perfectior aliis. Quod ex eo manifestè probatur, quia austeritas & solitudo sunt optima media, & magis proportionata ad finem eremiticæ vitæ. Nam finis austeritatis & solitatis vitæ, est contemplatio DEI æternique cælestium, ut patet ex Cassiano Collat. 19. quæ est de fine vitæ eremiticæ: quia medium ad contemplationem omnium optimum est, habere animum collectum, & intentum: cui rei valdè deservit solitudo, quæ omnem strepitum rerum, quæ animum distrahere possunt, procul arceat. Idem quoque de jejuniis, & reliqua vitæ severitate dici potest: & nos supra, dum de fine nostræ Regulæ ageremus, diximus. Cum igitur in nostra Regula cellas distinctas, ac omnino separatas Albertus constituat, ac præterea jejuniis, silentiis, manuum laborem distinctè commendat, fit, ut simul eremitica vita, proportionata ac convenientia media pro ejus perfecta exequatione decernatur, ac proinde, quod, ex parte exercitii ad finem proportionati, perfectior sit aliis Religionum regulis.

Imò, quamvis nostra Regula vitam eremiticam non amplecteretur, adhuc ex parte finis perfectior est aliis Religionum Regulis. Nam, ut ex præcedentibus constat, finis, & scopus ejus est oratio, ac meditatio continua: quod in nulla Religione ex vi Regulæ statutum invenitur.

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Legat, ac revolvat Lector Basilii, Benedicti, Augustini, aut Franciscus normas, quas tradidit vivendi, & præceptum simile de mentali, ac jugi oratione non inveniet. Quod si quis dicat, in aliis Regulis actus docendi, aut prædicandi præcipi, qui contemplationi præstant: respondeo, quod adhuc nostræ Regulæ perfectioni non derogat. Primò, quia in Augustini, Basilii, aut Benedicti Regula vix de prædicatione mentio fit solum Franciscus Regulam prædicationis munus ejus professoribus injunxisse invenio. Quod tamen parum prædictis obest, quia tunc prædicationis munus præferendum est contemplationi, quando simul est cum illa, & ab ea derivatur. Nam præcisè si contemplatio, & prædicatio sumantur, contemplatio prædicationi præfertur, ut ex D. Thom. patet, ut supra articulo 6. in corpore. Quare, licet finis Regulæ beati Franciscus sit prædicatio, quia tamen illa non conjungitur cum contemplatione (nullum enim est in Regula Franciscus de contemplatione statutum) aperte sequitur, finem nostræ Regulæ præferendam esse ei, qui in Regula Franciscus præfigitur.

Dico quartò. Si vitæ perfectio ex arctiori vivendi modo (ut Canonistæ non immeritò volunt) pensetur: nostra Regula perfectissima est inter alias, cum inter omnes sit strictissima. Probatur. Quia etsi sola ea, quæ ex solitudine oritur, austeritas sufficeret, ut eam arctiorem redderet, habet præterea continuam in cellis clausuram, simul cum assidua, & jugi oratione. Deinde ab exaltatione sanctæ Crucis usque ad Dominicam Resurrectionis prolongata jejunia. Quæ omnia (imò nec singula) apud ullam aliam Religionis Regulam præscripta inveniuntur, quibus si addas paupertatem in communi, à carnibus (nisi pro infirmis) abstinence, manuum labores, ac ita arctum silentium, ut in nulla Regula ei æquale proponatur, proculdubio hæc Regula aliis omnibus severior, ac distinctior apparebit: & quamvis in ea aliud non esset, nisi vitæ eremiticæ institutum, omnibus in vitæ severitate præemineret.

Hæc dicta sunt de nostra Regula secundum se considerata. Quæ proculdubio, si, quantum ad eremiticæ vitæ formam attinet, in eo rigore, in quo condita est, servaretur: nec Camandulensium, nec Carthusiensium institutum ei esset conferendum.

Nunc verò de nostra Regula, prout à nobis servatur, adjunctis aliis à Religione excogitatis ad majorem obsequantiam exercitii, differamus: & nostram Religionem cum aliis tum ex parte finis, tum ex parte exercitiorum comparemus. Loquor autem nunc de Religione, prout complectitur tam Regulam, quam statuta à Capitulis generalibus condita: & suppono, nostram Regulam in omnibus ad unguem servari exceptis his, quæ de separatis cellulis, & commoratione in eremis statuit, ut videre est in nostris Constitutionibus.

Dico quintò. Religio B. MARIE Virginis de monte Carmeli, prout à Carmelitis Discalceatis servatur, aliis Religionibus in perfectione inferior non est. Loquor nunc de Religionibus illorum, qui eremiticam vitam non profitentur. Nam Carthusiani, & Camandulenses, nobis, & aliis cœnobiticam vitam degentibus, ratione vitæ solitariæ, in perfectione sunt præstantiores. Quare omnibus cœnobitis ad eo-

St 2 rum

Ex Canonistarum sententia probatur ejus supra alias Regulæ perfectio

Probat Religio Carmel. Discal. nulli cedere in perfectione.

LESU
Spiri.
II
VIII
26

rum consortium transitus est permissus. Probat-
 tur id efficacissima ratione: quia ex duplici ca-
 pite, ut ex dictis constat, attendi potest in Re-
 ligione perfectio: primum ex parte finis, & con-
 stat inter omnes, finem mixtum ex contempla-
 tione, & actione, sive praedicatione perfectio-
 rem esse alio quolibet. Praeterea, constare debet,
 inter mixtos fines, praefendum esse eum, qui
 plus habet de contemplatione, illis, qui ex aequo
 vel ex contemplatione & actione, vel minus ex
 contemplatione, & magis ex actione constat:
 quia plus participat de contemplatione, quae
 perfectior est aliis finibus: sed nostra Religio, ut
 ex dictis patet, habet hunc finem mixtum; ita
 tamen, ut principaliter constet ex contempla-
 tione, minus vero principaliter ex actione: ergo
 ex hac parte nulli Religioni posterior est.

Secundò hæc perfectio considerari potest ex
 parte mediocritatis, & constat in Religione nostrâ
 de mediis ad contemplationem ordinatis, ab-
 undè provifum esse, de quibus laicè diximus
 difficultate tertia. Patet etiam de illis, quæ ad
 praedicationem conferunt: qualia sunt studia,
 & exercitia litterarum, quæ in nostris Consti-
 tutionibus distinctè præcipiuntur. Ergo neque
 ex hac parte inferior est aliis. Quod si in sensu
 Canonistarum de perfectione loquamur, qui
 eam tantum ex arctitudine vitæ conspiciunt, si
 hæc in nostra Religione consideretur, etiam
 non est minor aliis: nam tam ex Regula, quam
 ex Constitutionibus, ut videre erit in ultimo
 Dubio nostræ Regulæ, plures habet, & non
 contemnendas asperitates, in quibus à nulla su-
 peratur.

Soler etiam una Religio alterâ excellentior
 ac dignior dici ratione antiquitatis: quoniam,
 qui prior est tempore, ponitur est jure, ut patet
 ex *Cap. Antiqua, de privileg. & Regul.* Qui prior
 de *Regul. jur. in 6.* ut tradit Cassianus in *Catalago
 glor. mun. quarta pars. consideratione 52.* Praeterea
 excellentia, & præminencia considerantur ex
 parte instituentium, ita, ut omnes illi, qui à ma-
 jori, vel digniori sunt instituti, præferantur ex
 parte hac eis, qui à minus digno originem ha-
 bent: ut patet ex *capite quia sac. capit. si cum
 de prob. in 6.* & tradit idem Cassianus. *Ubi supra.*
 Ultimo consideratur, quod una Religio sit ex-
 cellentior altera ex approbatione: & ita illa Re-
 ligio dignior erit, quæ prius fuerit approbata, ut
 notatur in *Cap. finali de Religiosis domibus,* &
 hæc tria potius ad dignitatem quam ad perfe-
 ctionem substantialem pertinent. Adhuc tamen
 in his, quæ accidentalia sunt, hæc Religio indi-
 gnior non est: nam de antiquitate patet ex di-
 ctis: de dignitate, & excellentia institutoris
 (nempe sanctissimi prophætæ ELIÆ) tacere
 potius, quàm loqui par est: de approbatione
 verò superius visum est, nostram Religionem
 saltem omnibus aliis, quæ Mendicantes sunt,
 prius fuisse approbatam: quod ex Genebrardo,
 & aliis gravissimis viris, & veritate ipsa confir-
 mabamus.

Hæc sunt, quæ de nostræ Regulæ, ac instituti
 perfectione breviter attigimus.

D V B I V M VIII.

De obligatione Regulæ: an scilicet
 obliget ad mortale, an verò ad ve-
 niale peccatum, sive po-
 tius ad nullum.

Hujus dubii resolutio adeò gravis & diffici-
 lis auctoribus visa est, ut Cajet. 2. 2. q. 198.
articulo 9. in fin. dubii magni summum Pontifi-
 cem adeundum pro ejus declaratione putet. An-
 gelus verbo (*præceptum*) eandem, circa D. Augu-
 stini regulam, declarationem desiderat. Navar-
 rarr. verò, vir aliàs rebus moralibus apertis-
 simus, hanc investigationem *Cap. 230. n. 48.* ita
 difficilem, & arbitrariam arbitrat, ut ibi asserat
 præcipisse se, ut à Concilio Tridentino diffini-
 retur. Quod & expectasse Henricum & Caje-
 tanum, *ibidem* asserit ille. Et tandem Sylvestre
 verbo (*lex*) nihil se potuisse in hac re explora-
 tum, & certum habere, confitetur.

Hæc enim est illa difficultas, quæ adeò olim
 Fratres Ordinis Minorum vexavit, ut tunc Cle-
 mentem, Ecclesiæ summum Pastorem suis præ-
 cipibus cogerint, illum celebrem Clementinam,
Exiit de Paradiso, occasione suæ Regulæ in lu-
 cem edere. Et utinam hujus Pontificis, & alio-
 rum circa suam Regulam declarationibus postea
 factis, adhuc eorum conscientia sedentur.
 Adeò arduum, & difficile est Institutoris, sive le-
 gislatoris Regulæ mentem dignoscere, aut ape-
 rite. Sed quia pendet hujus dubii solutio ex no-
 tione alterius aequè ignoti, ac difficilis, penes
 quid inquam conspici possit, quando lex in con-
 scientia obliget, & præceptiva sit; quando verò
 directiva tantum, aut pœnalis solum: ideo præ-
 sens difficultas in duas secabitur partes. In prima
 de dignoscenda legis obligatione, in secunda de
 hujus regulæ obligatione differemus.

PRIMA PARS.

Penes quid dignosci debeat, an lex sit
 præceptiva, & obligans in con-
 scientia.

PRæmittendum est, præceptum dupliciter su-
 mi. Primum strictè, & propriè, sive autonoma-
 sticè pro illo præcepto, cujus transgressio est
 mortalis. Secundò sumitur laicè, pro solum
 ejus transgressores venialis culpæ reos constituunt:
 in quo sensu ab aliquibus præceptorum mandatum
 appellatur, ut ab Archid. post Hugonem 14. q. 1.
 c. *Quisquis*: ubi affirmat, hæc ratione sumptum
 præceptum esse mandatum, medians inter præ-
 ceptum obligans ad mortale, & consilium, sive
 exhortationem: quia inter obligationem ad
 mortale, & libertatem ad opera consiliorum,
 mediare debet hæc obligatio ad veniale. Quæ licet
 mandatum sive statutum ab aliquibus appel-
 letur, (in quo modo non moror) tamen tam hæc,
 quàm illa obligatio aequè mortale, cadit sub nomi-
 ne præcepti genericè sumpto, de cujus ratione est
 obligatio ad culpam, abstrahendo à mortali, &
 veniali. Docent hoc Antoninus 3. p. tit. 16. §. 7.
 Geson *alphabeto 63. lit. G.* Cajet. 2. 2. q. 186. art. 9.
 opusc. 21. art. 1. Nav. *de pœn. dist. 5. c. Negotii n. 7.*
 Cordu-

Cap. An-
 tiqua,
 priv.

Cap. quia
 saepe est eum
 de Prob. in 6.
 in 6.
 Cap. finali
 de religiof.
 domibus.

Cordub
 questio
 peccatu
 stat de
 contra
 quos ad
 quast. p
 tra de p
 contra
 rica de
 gatione
 Re
 sive re
 Ausis
 ceptu
 ihaler
 lege d
 lege
 dine
 lege
 teit
 rudi
 hoc
 sensu
 se in
 min
 ting
 con
 est
 est
 ita
 in
 in
 vel
 Leges
 int
 tormen
 qu
 ten sua
 tal
 aperte
 tic
 declar
 id
 per que
 g
 tu
 id licet
 qu
 verba,
 ti
 au signa
 obligat
 si in
 qualitas
 materia
 id ferat
 Quid si
 non de
 clare: se
 inende
 re obli
 gare ad
 mortale